

Ärendenummer: NV2022-165
Norrvattens framtida vattenproduktion, 4420

Naturvärdesinventering vattenområde

2023-10-11

Görvälns vattenverk 2023

Naturvärdesinventering vattenområde

Sweco Sverige AB
Uppdrag
Uppdragsnummer
Kund
Upprättad av
Datum
Dokumentreferens

556767-9849
Norrvatten Miljöresurs del 2
30022760-001
Kommunalförbundet Norrvatten
Johan Storck
2023-10-11

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Naturvärdesinventering enligt standard	5
1.3	Syfte	5
2	Metod.....	6
2.1	Metodbeskrivning	6
2.2	Metodval i detta uppdrag.....	6
2.3	Tidpunkt och ansvarig personal	6
2.4	Informationskällor	6
2.5	GIS och fältdatafångst.....	7
3	Resultat	7
3.1	Inventeringsområdet	7
3.2	Förstudie	7
3.3	Fältinventering.....	7
3.3.1	Områdesbeskrivningar.....	9
3.4	Övriga undersökta områden.....	12
3.4.1	Område 4 Väst.....	13
3.4.2	Område 5 Norr	14
4	Sammanfattande bedömning	14
5	Referenser.....	15
	Bilaga 1	16

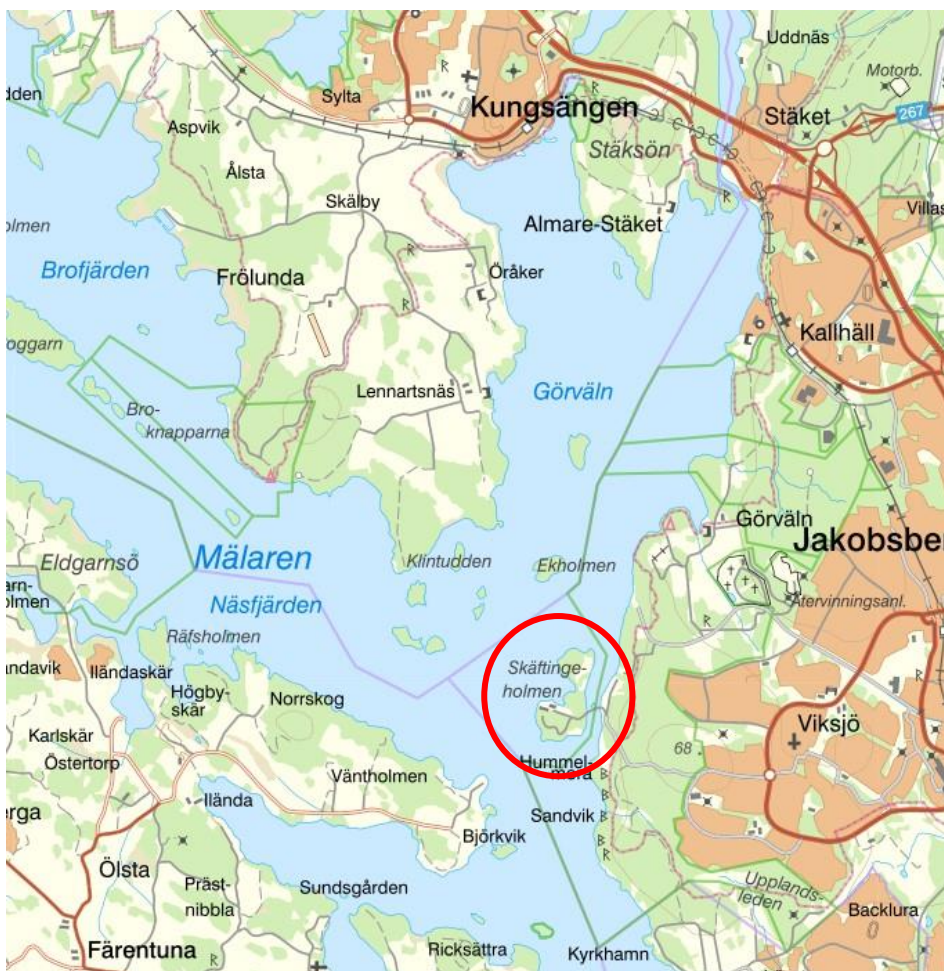
1 Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunalförbundet Norrvatten planerar utökad omfattning för Görvälns vattenverk då befolkningen i medlemskommunerna har ökat med nästan 2 % de senaste fem åren. En förutsättning för medlemskommunernas tillväxt är en trygg dricksvattenproduktion. För att kunna garantera detta behöver Norrvatten planera för en utökad produktion.

Norrvatten har inför fortsatt planering av vattenverkets kapacitet sett ett behov av en naturvärdesinventering för att bedöma de naturvärden som finns i de områden som kan komma tas i anspråk vid en utbyggnad av vattenverket.

Inventeringsområdet ligger cirka 1 kilometer väster om Viksjö i Järfälla kommun. Vattenverket ligger på en ö med broförbindelse från fastlandssidan, se figur 1.

Figur 1. Inventeringsområdet ligger cirka 1 kilometer väster om Viksjö i Järfälla kommun, Stockholms län. Kartutdrag från <https://minkarta.lantmateriet.se/>

1.2 Naturvärdesinventering enligt standard

Sedan 2014 finns det en standard för hur naturvärdesinventeringar avseende biologisk mångfald ska genomföras och rapporteras. Den här inventeringen har genomförts enligt Svensk Standard SiS 199000:2014

Målen med att arbeta standardiserat är att:

- träffsäkert hitta, värdera och beskriva de naturmiljöer som har betydelse för biologisk mångfald inom det avgränsade inventeringsområdet
- resultatet av naturvärdesinventeringen ska avspegla verkliga skillnader i olika områdens betydelse för biologisk mångfald
- göra det möjligt att jämföra resultat från olika naturvärdesinventeringar
- göra det möjligt att granska att en naturvärdesinventering har genomförts på det sätt som standarden föreskriver.

1.3 Syfte

Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera och avgränsa samt bedöma och dokumentera geografiska områden som är av betydelse för biologisk mångfald inom inventeringsområdena, se figur 2.

Figur 2. Avgränsning aktuella inventeringsområden. Kartutdrag från <https://minkarta.lantmateriet.se/>

2 Metod

2.1 Metodbeskrivning

Inventeringen har genomförts enligt Svensk Standard SiS 199000:2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning med tillhörande Teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014).

2.2 Metodval i detta uppdrag

Naturvärdesinventeringen utfördes på fältnivå. När det gäller noggrannheten har ambitionsnivån Detalj valts. Det innebär att naturvärdesobjekt (NVO) som är minst 10 m² stora och linjeformade objekt som är minst 10 m långa och 0,5 m breda har eftersökts. Inventeringen har vidare genomförts med tillägg naturvärdesklass 4.

Vattenområdet inventerades genom att inventeraren rörde sig i området iförd vadarbyxor och tittade i vattenkikare för att se vad som växer under vattenytan. Detta kompletterades med att krattdrag från båt gjordes för att se om det fanns någon vegetation där vattendjupet ökade.

2.3 Tidpunkt och ansvarig personal

För förstudien och bedömningarna ansvarar Johan Storck, Sweco Sverige AB. Fälthinventering utfördes under två dagar, den 27 och 29 juni 2023 av Johan Storck och Theres Synnergren, Sweco Sverige AB.

2.4 Informationskällor

Olika källor har söktes för att kartlägga tidigare kända naturvärden i inventeringsområdet och det omgivande landskapet. Källorna som har använts som underlag för avgränsningar och bedömningar i det här uppdraget listas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Databaser som legat till grund för förstudien.

Källa	Beskrivning	Datum för utdrag
ArtDatabanken	Skyddsklassade arter Utdrag gällande skyddsklassade arter	2023-06-15
Artportalen	Naturvårdsarter. Arter som har rapporterats in till systemet i Artportalen och Analysportalen. Buffertzonen 100 meter utanför inventeringsområdet. Inrapporterat under de senaste 20 åren.	2023-06-15
Naturvårdsverket	https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/	2023-06-15
VISS	Vatteninformationssystem Sverige	2023-06-15

2.5 GIS och fältdatafångst

För datafångst i fält användes läsplatta med applikationen Collector för ArcGIS i koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten i geografisk positionering är mellan 5–12 meter.

3 Resultat

3.1 Inventeringsområdet

Inventeringsområdet utgörs av vattenmiljön upp till strandlinjen.

3.2 Förstudie

I utdragen från Artdatabanken/Artportalen fanns det inga observationer av skyddade eller känsliga arter.

3.3 Fältinventering

Naturvärdesobjekt:

Totalt har tre naturvärdesobjekt avgränsats inom inventeringsområdet i enlighet med tabell 2 samt figur 3 nedan.

Tabell 2. Resultatet av fältinventeringen. Antal identifierade naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet.

Naturvärdesklass	Antal naturvärdesobjekt (NVO)
1 – Högsta naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.	-
2 – Högt naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.	-
3 – Påtagligt naturvärde Av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.	3
4 – Visst naturvärde Av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.	-

Figur 3. Identifierade naturvärdesobjekt. Kartutdrag från <https://minkarta.lantmateriet.se/>

3.3.1 Områdesbeskrivningar

I det följande beskrivs de olika klassade områdena med naturvärden som har inventerats. För total artlista se bilaga 1.

3.3.1.1 Område 1 Viken, klass 3

Ett dike inifrån vattenverkets område mynnar i vikens sydöstra del och för med sig sand och lättsuspenderat material som bildar en klack ut i viken. Längs östra delen ligger gamla fyllnadsmassor. Sträckan längs nordöstra kanten är mer varierad med några mindre hållar, mindre områden med sand och grusbotten som övergår i mjukbotten längre ut på djupare vatten. Vattendjupet är mellan 0–3 meter.

Vattenvegetationen i viken består av allmänt förekommande arter utan skyddstatus och består av ett område med bladvass (*Phragmites australis*) bitvis uppblandat med sjösäv (*Schoenoplectus lacustris*), utanför vass och säv växer gul näckros (*Nuphar lutea*). Här växer även enstaka gäddnate (*Potamogeton natans*) och ålnate (*Potamogeton perfoliatus*).

På grundare områden närmare land sjöfräken (*Equisetum fluviatile*) och svärdsiljja (*Iris pseudacorus*) tillsammans med vattenklöver (*Menyanthes trifoliata*).

Figur 4. Område 1, Viken

3.3.1.2 Område 2 Bron, klass 3

Söder om bron finns ett större grundområde där vattendjupet inte överstiger fyra meter. Längst in mot strandkanten består bottenstratet av sten och grus vilket snabbt övergår till mjukbotten.

På grundare områden närmare land sjöfräken (*Equisetum fluviatile*), vattenskräppa (*Rumex hydrolapathum*) och svärdsliilja (*Iris pseudacorus*).

Utanför detta består vattenvegetationen av allmänt förekommande arter utan skyddstatus och består av ett område med bladvass (*Phragmites australis*) bitvis uppblandat med sjösäv (*Schoenoplectus lacustris*), utanför vass och säv växer ett större område med gul näckros (*Nuphar lutea*). Här växer även enstaka gäddnate (*Potamogeton natans*), hornsärv (*Ceratophyllum demersum*) och ålnate (*Potamogeton perfoliatus*).

Näckrosområdet fortsätter ut till cirka 3,5 meters djup och utanför täcks botten till 85% av vattenpest (*Elodea canadensis*).

Figur 5. Område 2, Bron

3.3.1.3 Område 3 Sydväst, klass 3

Längst in mot land finns klippor med block och sten som övergår till en sand- och grusbotten längs vassbältets utbredning. Längre ut övergår bottenstruktivet till ren mjukbotten.

Området med bladvass (*Phragmites australis*) är cirka fem meter brett och bitvis uppblandat med sjösäv (*Schoenoplectus lacustris*) och fortsätter ut till cirka 2 meters djup. Här växer även enstaka gäddnate (*Potamogeton natans*) och ålnate (*Potamogeton perfoliatus*) tillsammans med ett mindre område med igelknopp (*Sparagnum* sp.).

Botten täcks utanför vassarna till 85% av vattenpest (*Elodea canadensis*) men täckningsgraden av vattenpest minskar succesivt ju längre ut man kommer och vid cirka 4 meters djup är botten helt vegetationsfri.

Figur 6. Område 3, Sydväst

3.4 Övriga undersökta områden

Dessa områden saknar högre naturvärden men redovisas då de ingår i utredningsområdet, se figur 7 nedan.

Figur 7. Undersökta områden som saknar högre naturvärden. Kartutdrag från <https://minkarta.lantmateriet.se/>

3.4.1 Område 4 Väst

Här går hållar rätt ner i vattnet och vattendjupet utanför planar ut vid 2,5 meters djup för att sedan sakta öka. 10 meter från land överstiger vattendjupet 5 meter. Här växer fintrådiga grönalger i vattenytan och förutom det finns ingen annan vegetation.

Figur 8. Område 4, Väst

3.4.2 Område 5 Norr

Området är homogent utfyllt med block och sten (sprängsten) som sträcker sig ett par meter ut i vattnet och utanför övergår bottensubstratet till mjukbotten. Ingen vegetation finns förutom fintrådiga alger i skvalpzonen. På mitten av sträckan sker ett utsläpp från sandfiltret och här finns ett område med sandbotten.

Figur 8. Område 5, Norr

4 Sammanfattande bedömning

De naturvärden som är identifierade är kopplade till förekommande bladvassområden med värden som lek- och uppväxtområden för fiskar och fåglar. Inga skyddade eller känsliga arter påträffades vid inventeringen. De undersökta områdena är homogena vad gäller biotop- och artförekomst.

5 Referenser

ArtDatabanken. 2023-06-15. *Artportalen*. www.artportalen.se

Naturvårdsverket. 2023-06-15. <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Svensk standard. (2014). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk Standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000*. Stockholm: Svensk standard.

VISS. 2023-06-15. Vatteninformationssystem Sverige

Bilaga 1

Artlista

Axslinga (<i>Myriophyllum spicatum</i>)
Bladvass (<i>Phragmites australis</i>)
Gul näckros (<i>Nuphar lutea</i>)
Gäddnate (<i>Potamogeton natans</i>)
Hornsärv (<i>Ceratophyllum demersum</i>)
Igelknopp (<i>Sparagnum</i> sp)
Sjöfräken (<i>Equisetum fluviatile</i>)
Sjösäv (<i>Schoenoplectus lacustris</i>)
Svärdslilja (<i>Iris pseudacorus</i>)
Vattenklöver (<i>Menyanthes trifoliata</i>)
Vattenpest (<i>Elodea canadensis</i>)
Vattenskräppa (<i>Rumex hydrolapathum</i>)
Älnate (<i>Potamogeton perfoliatus</i>)